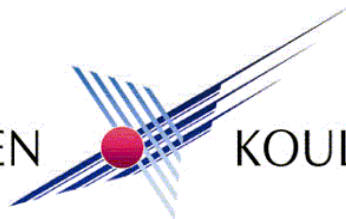

ROVANIEMEN

KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

OPETUSSUUNNITELMAN TUTKINTOKOHTAINEN OSA

Tekstiili- ja vaatealan perustutkinto

Vaatetuksen osaamisala

12.8.2015
LAO C101/2015

Lapin ammattiopisto

Sisällys

1	Tervetuloa oppimaan! - Valitsit hyvin! -Tehemä pois!.....	1
2	Mikä on opetussuunnitelma (ops) – kuvaus opiskelijalle	2
3	Soveltamisala ja hyväksymismerkinnot.....	3
	Ammattialan toimintaympäristö Lapissa ja sen erityispiirteet.....	4
4	Tutkinnon muodostuminen.....	5
4.1	Ammatilliset tutkinnon osat	5
4.2	Yhteiset tutkinnon osat.....	6
4.3	Vapaasti valittavat tutkinnon osat.....	6
5	Kuntayhtymän strategia 2025:n toteuttaminen - Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinto	7
5.1	Osaamisen kehittäminen yhdessä elinkeinoelämän kanssa.....	7
5.2	Yksilöllisten oppimispolkujen toteuttaminen	8
5.3	Ammattialan opettajien osaamisen uudistaminen	8
5.4	Taloudellinen ja tehokas opetustoiminta	8
5.5	Ammattialan kumppanuuksien kehittäminen	8

1 Tervetuloa oppimaan! - Valitsit hyvin! - Tehemä pois!

Olet tehnyt hyvän valinnan ja on aika suunnitella tulevaisuutta! Haluat varmasti opiskelusi jälkeen olla työstään nauttiva ammattilainen, joka osaa työnsä ja jonka tekemää työtä arvostetaan. Me tuemme ja autamme sinua polullasi kohti tätä päämäärää.

Yksi Rovaniemen koulutuskuntayhtymän arvoista on oppivuus. Sinun kohdallasi se tarkoittaa osaamisesi karttumista niin, että osaat työskennellä työelämässä kun olet meiltä valmistunut.

Toinen arvo on avoimuus. Se tarkoittaa vuorovaikutteisuutta ja luottamusta. Olet yksilönä osa yhteisöä. Voit rakentaa oman oppimispolkusi, mutta myös tukeutua toisiin opiskelijoihin, opettajiin sekä muuhun kuntayhtymän henkilökuntaan. Voit tehdä omia valintoja, muttet jää yksin.

Kolmas arvo on vastuullisuus. Kun olet tullut meille oppimaan, on sinulla suuri vastuu siitä miten sen teet. Yhtälailla vastuuta toiminnastamme kannamme me. Haluamme tehdä työmme hyvin, oppia lisää ja kehittyä itsekkin paremmaksi. Haluamme, että avulamme onnistut.

Hyvää matkaa oppimisen ja osaamisen poluille! Tämä ammatillisen perustutkinnon koulutuksen järjestämisen opetussuunnitelma on sillä matkalla opaskartta meille kaikille.

2 Mikä on opetussuunnitelma (ops) – kuvaus opiskelijalle

Tämä on ammatillisen perustutkinnon koulutuksen järjestämisen opetussuunnitelma eli ops. Ops:ssa kerromme, mitä osia perustutkinto sisältää, millaista osaamista ja ammattitaitoa sinulla pitää olla ja miten osoitat eli näytät osaamisesi.

Ammatillinen perustutkinto sisältää vähintään 180 osaamispistettä (osp). Jokaiselle tutkinnon osalle on määrätty osaamispisteet sen mukaan, miten merkittävä ja vaikea tutkinnon osa on. Tutkinnon osan osaamispisteet saat, kun osaat ne asiat, mitkä tässä tutkinnon ops:ssa on kerrottu ja olet osoittanut eli näyttänyt osaamisesi.

Perustutkintoon sisältää:

- 135 osp ammatillisia tutkinnon osia
- 35 osp yhteisiä tutkinnon osia
- 10 osp vapaasti valittavat tutkinnon osia.

Ammatillinen perustutkinto sisältää myös vähintään 30 osp työpaikalla tapahtuvaa opimista eli työssäoppimista (Top). Työssäoppiminen sisältyy tutkinnon osiin.

Tutkinnon perusteet ja arvosana-asteikko

Suomessa kaikissa ammatillisissa oppilaitoksissa käytetään perustutkinnoissa samoja valtakunnallisia tutkinnon perusteita ja samaa arvosana-asteikkoa. Tutkinnon perusteet on määrännyt opetushallitus. Arvosana-asteikosta on säädetty Valtioneuvoston asetuksella. Tutkinnon perusteissa on määrätty, mitä ovat nämä edellä mainitut ammatilliset ja yhteiset tutkinnot osat ja niiden ammattitaitovaatimukset tai osaamistavoitteet. Lisäksi tutkinnon perusteissa on määrätty tutkinnon osittain osaamisen arviointialueista ja arviointikriteereistä. Ammatillisissa perustutkinnoissa käytetään 3-portaista arviointi-asteikkoa:

- 3, kiitettävä
- 2, hyvä
- 1, tyydyttävä.

Tutkinnon osan perusteiden arviointikriteereistä voit lukea, miten hyvin sinun pitää osata saadaksesi kiitettävän, hyvän tai tyydyttävän arvosanan ko. tutkinnon osasta.

Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (Hops)

Opiskelusi alussa suunnittelemme yhdessä sinun kanssa miten, missä ja milloin aiot hankkia ja osoittaa oman osaamisesi. Tästä suunnitelmasta käytämme nimeä Hops eli henkilökohtainen opiskelusuunnitelma. Opiskelusi suunnittelussa lähdemme siitä, millaista osaamista sinulla on jo ja millaiset ovat sinun tulevaisuudensuunnitelmasi. Suunnittelemme kanssasi myös mitkä valinnaiset tutkinnon osat tukevat tulevaisuudensuunnitelmiasi ja mitä niistä valitset. Lukukausittain ja aina muutosten ilmaantuessa käymme sinun kanssa läpi, miten opiskelusi on edennyt ja onko Hops toteutunut. Tarvittaessa muutamme ja korjaamme Hopsiasi.

Osaamisen osoittaminen ja arviointi

Ammatillisessa koulutuksessa osaaminen ja ammattitaito osoitetaan ammattiosaamisen näytöllä. Jokainen ammatillinen tutkinnon osa sisältää ammattiosaamisen näytön. Näyttö ei ole mikään kirjallinen koe tai tentti vaan työn tekemistä. Näytössä teet oman ammattialan työtä työpaikalla. Näytön jälkeen arvioimme yhdessä sinun ja työpaikan ohjaajan kanssa, miten hyvin osaat. Tämän perusteella saat näyttötodistukseen sekä tutkintotodistukseen tulevan tutkinnon osan arvosanan.

Tässä omassa koulutuksen järjestämisen opetussuunnitelmassamme kerromme, miten meillä Rovaniemen koulutuskuntayhtymän oppilaitoksissa opiskellen ja työssäoppien työpaikoilla voit hankkia perustutkinnolta vaadittavaa ammattitaitoa ja osaamista sekä miten näytät eli osoitat osaamisesi.

Tutkinnon osan opiskelun alussa perehdyt yhdessä opettajien kanssa tarkemmin kyseisen tutkinnon osan opetussuunnitelmaan ja tutkinnon perusteisiin.

3 Soveltamisala ja hyväksymismerkinnät

Tämä opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa ja liitteenä olevat tutkinnon osien opetussuunnitelmat ovat voimassa 1.8.2015 alkaen. Ops koskee voimaantulon jälkeen aloittaneita uusia opiskelijoita sekä niitä jatkavia opiskelijoita, joiden tutkinnon suorittaminen on kesken uuden ops:n voimaan tullessa.

Hyväksyttyä opetussuunnitelmaa voidaan käyttää ilman erillistä päätöstä myös näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa ammattitaidon hankkimisen osalta.

Mikäli tähän opetussuunnitelman koontiosaan tulee kohtiin 1–3 ja 5 sisältömuutoksia tai kohtaan 4 tutkinnon osien tarjontaan tulee uusia tutkinnon osia, myös tämä koontiosa hyväksytään uudelleen ja uudella versionumerolla.

Mikäli päivitetään jo hyväksytyssä versiossa kohdassa 4 esitettyä tutkinnon osaa, päivitetään kohdan 4 taulukkoon ko. päivitetyn tutkinnon osan hyväksymismerkinnät. Tällöin koontiosan ei tarvita hyväksymismenettelyä eikä versionumero muutu.

Tämä opetussuunnitelman tutkintokohtaisen osan koontiosa on hyväksytty tai päivitetty seuraavasti.

Hyväksymis- ja päivitysmerkinnät

Versio	Päivämäärä	Hyväksytty/päivitetty
1	12.8.2015	LAO C101/2015

Tämä opetussuunnitelman koontiosan hyväksytty versio on tallennettu internetiin osoitteeseen www.edulappi.fi/ops. Tutkinnon osien opetussuunnitelmat löytyvät ROKKI-intrasta osoitteesta <https://rokki.redu.fi/ops>.

Ammattialan toimintaympäristö Lapissa ja sen erityispiirteet

Lapissa vaatetusalan työpaikat koostuu pääasiassa pienistä, yhden tai muutaman työntekijän yrityksistä. Lisäksi työpaikkoja on esimerkiksi teatteripuvustuksessa sekä kauppojen pukeutumisneuvojina ja myyjinä. Lisäksi matkailu vaikuttaa myös korjausompelutarpeeseen, koska safarifirmat korjauttavat koko ajan turistien käyttämiä kelkkahaalareita.

Vaatetusompelijalta vaaditaan laaja-alaiset perusvalmiudet erilaisiin työtehtäviin siten, että hän voi sijoittua työelämään, suoriutua ammattialansa tehtävistä muuttuvassa toimintaympäristössä sekä kehittää ammattitaitoaan.

Vaatetusompelijan ammatti on itsenäistä ja oma-aloitteisuutta vaativaa, pääasiassa tuotanto on yksittäis- tai piensarjatuotantoa ja lisäksi korjausompelua. Tällöin vaaditaan yrittäjältä hyvää asiakaspalvelua, ongelmanratkaisutaitoja ja jatkuvaa ammattitaidon kehittämistä.

Vaatetusompelijan on otettava toiminnassaan huomioon kestävän kehityksen vaatimukset ja tavoitteet. Hänen on ymmärrettävä työturvallisuusasioiden ja työkykyä ylläpitävän toiminnan tärkeys, omalle terveydelle, työkykyisyydelle ja työssä jaksamiselle.

Vaatetusalan tuotantolaitoksissa tai pienissä ateljeissa valmistetaan teollisesti tai yksilöllisesti vaatteita, takkeja ja hattuja. Moninaisten tekstiilimateriaalien lisäksi alalla käytetään mm. nauhoja, nahkoja ja turkiksia. Ompelualaan kuuluvat myös kotien ja tunturikeskusten mökkien tai julkisten tilojen ommeltavien sisustuselementtien valmistus kuin myös suojapeitteiden ompelu.

Ala on kokenut voimakkaan yleiseurooppalaisen rakennemuutoksen, jonka seurauksena erityisesti vaatetusalan suuret yritykset ovat siirtäneet tuotantoaan halvan työvoiman maihin. Suomeen on jäänyt suurelta osin mallien suunnittelu, kaavoittaminen sekä pienten malli- ja tilaussarjojen valmistaminen. Erilaiset kaupan palvelut, myynti ja asiakaspalvelu, työllistävät yhä enemmän tekstiili- ja vaatetusalan ammattilaisia. Täytyy kuitenkin muistaa, että netin kautta tapahtuva tuotteiden myynti ei rajaa enää yrittäjän tuotteiden valmistusta ja myyntiä vain suuriin kaupunkeihin ja keskuksiin vaan tuotanto voi tapahtua jo pienissä kylissä ja työpajoissa.

Tekstiili- ja vaatetusalan arvopäämääriä ovat tuotteiden käyttökelpoisuus, korkea laatu, terveellisyys ja esteettisyys. Kestävän kehityksen periaatteiden noudattaminen antaa tuotteille lisäarvoa yhä enenevässä määrin. Keskeisiä arvoja alalla ovat myös luotettavuus, täsmällisyys, rehellisyys, oman ja muiden ammattitaidon arvostus ja kulttuuriperinteen vaaliminen sekä vastuu henkilöstön työkyvystä, kehittymisestä ja hyvinvoinnista.

Työskentely tekstiili- ja vaatetusosalalla perustuu yhteistyöhön monen eri tahon kanssa. Paikallinen verkostoituminen oman alan yritysten kanssa auttaa yrittäjiä yhdessä tekemään jopa isoja sarjoja. Paikalliset yritykset antavat myös työssäoppimispaikkoja vaatetusalan opiskelijoille. Verkostoituminen ja menestyksellinen yhteistyö sekä kotimaassa että kansainvälisesti edellyttävät asiakkaiden ja kanssaihmiesten kunnioittamista, toisen työn, toimintaympäristön ja ajattelutavan tuntemista ja arvostamista sekä tasa-arvoista ja suvaitsevaa asennetta.

4 Tutkinnon muodostuminen

Ammatillinen perustutkinto ammatillisessa peruskoulutuksessa muodostuu ammatillisista, yhteisistä ja vapaasti valittavista tutkinnon osista.

4.1 Amatilliset tutkinnon osat

Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinto sisältää ammatillisessa peruskoulutuksessa vähintään 135 osaamis pistettä ammatillisia tutkinnon osia.

Alla on lueteltu Rovaniemen koulutuskuntayhtymän järjestämät tutkinnon osat ja niiden hyväksymismerkinnät.

2. Amatilliset tutkinnon osat, 135 osp	osp	Hyväksytty näyttötoimikunnassa jaoksen nimi / pvm	Hyväksymis päätös nro / pvm
2.1 Kaikille pakolliset tutkinnon osat, 15 osp			
Tekstiili- ja vaatetusalan perustehtävissä toimiminen	15	Teknologia- ja teollisuusalan näyttöjaos 12.3.2015	LAO C101/2015
2.2. Vaatetuksen osaamisala, vaatetusompelija, pakolliset tutkinnon osat, 75 osp			
Vaateompelun perustehtävissä toimiminen	15	Teknologia- ja teollisuusalan näyttöjaos 12.3.2015	LAO C101/2015
Vaateompelun ja asiakaspalvelun tehtävissä toimiminen	45	Teknologia- ja teollisuusalan näyttöjaos 12.3.2015	LAO C101/2015
Vaateompelun ammatillisen projektityön toteuttaminen	15	Teknologia- ja teollisuusalan näyttöjaos 12.3.2015	LAO C101/2015
2.6 Vaatetuksen osaamisala, valinnaiset tutkinnon osat, valittava 15 – 30 osp			
Muotoilu- ja valmistustehtävissä toimiminen	15	Teknologia- ja teollisuusalan näyttöjaos 12.3.2015	LAO C101/2015
Vaatetusalan erikoismateriaalien työstäminen	15	Teknologia- ja teollisuusalan näyttöjaos 12.3.2015	LAO C101/2015
2.13 Kaikille valinnaiset tutkinnon osat, valittava 15 - 30 osp			
Myyntipalvelun toteuttaminen	15	Teknologia- ja teollisuusalan näyttöjaos 12.3.2015	LAO C101/2015
Yritystoiminnan suunnittelu	15	(liiketalouden perustutkinnosta)	
Yrityksessä toimiminen	15	(liiketalouden perustutkinnosta)	
Urheilijana kehittyminen	15	(liikunnanohjauksen perustutkinnosta)	
Huippuosajana toimiminen	15		

4.2 Yhteiset tutkinnon osat

Ammatillisena peruskoulutuksena järjestettävät perustutkinnot sisältävät vähintään 35 osaamispistettä yhteisiä tutkinnon osia. Yhteisiä tutkinnon osia on neljä:

- 3.1 Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen
- 3.2 Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen
- 3.3 Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen
- 3.4 Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen.

Opiskelija saa yhteisistä tutkinnon osista arvosanat tutkintotodistukseen. Yhteisten tutkinnon osien osa-alueet arvioidaan myös erikseen arvosanoilla. Nämä arvosanat näkyvät opiskelijan tutkintotodistuksen ohessa saamassaan erillisessä otteessa.

Yhteisen tutkinnon osan arvosana määräytyy sekä pakollisten että valinnaisten osaamisalueiden arvosanoista tutkinnon osan opetussuunnitelman mukaisesti.

Neljä yhteistä tutkinnon osaa koostuvat kukin pakollisista ja valinnaisista osa-alueista. Nämä osa-alueet on lueteltu alla olevassa taulukossa.

3. Yhteiset tutkinnon osat, 35 osp	Pakolliset osp	Valinnaiset osp
3.1 Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen	8	3
3.1.1 Äidinkieli	5	0-3
3.1.2 Toinen kotimainen kieli	1	0-3
3.1.1 Vieraat kielet	2	0-3
3.2 Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen	6	3
3.2.1 Matematiikka	3	0-3
3.2.2 Fysikka- ja kemia	2	0-3
3.2.3 Tieto- ja viestintätekniikka ja sen hyödyntäminen	1	0-3
3.3 Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen	5	3
3.3.1 Yhteiskuntataidot	1	0-3
3.3.2 Työelämätaidot	1	0-3
3.3.3 Yrittäjyys ja yritystoiminta	1	0-3
3.3.4 Terveyden ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto	2	0-3
3.4 Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen		0-7
3.4.1. Kulttuurien tuntemus		0-3
3.4.2 Taide ja kulttuuri		0-3
3.4.3 Etiikka		0-3
3.4.4 Psykologia		0-3
3.4.5 Ympäristöosaaminen		0-3
3.4.6 Jokin kohdista 3.1.1-3.3.4		0-3
Yhteensä	19	16

Yhteisten tutkinnon osien ja niiden osa-alueiden Rovaniemen koulutusKuntayhtymän opetussuunnitelma sisältää pakollisten osa-alueiden lisäksi myös tarjolla olevat valinnaiset osa-alueet.

4.3 Vapaasti valittavat tutkinnon osat

Kaikki ammatillisena peruskoulutuksena järjestettävät perustutkinnot sisältävät vähintään 10 osaamispistettä vapaasti valittavia tutkinnon osia.

Vapaasti valittavia tutkinnon osia voivat olla

- ammattitaitoa syventäviä tai laajentavia ammatillisia tutkinnon osia
- paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia
- yhteisistä tutkinnon osia tai lukiokursseja
- jatko-opiskeluvalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia tutkinnon osia
- työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuvia tutkinnon osia.

4. Vapaasti valittavia tutkinnon osia	osp	Hyväksytyt näyttötoimikunnassa jaoksen nimi / pvm	Hyväksymis päätös nro / pvm
4.1 Ammattitaitoa syventäviä tai laajentavia ammatillisia tutkinnon osia			
4.2. Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia (*			
Sisustus	5-10	Teknologia- ja teollisuusalan näyttöjaos 12.3.2015	LAO C101/2015
Asusteiden valmistus	5-10	Teknologia- ja teollisuusalan näyttöjaos 12.3.2015	LAO C101/2015
4.3. Yhteisiä tutkinnon osia tai lukiokursseja			
4.4 Jatko-opiskeluvalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia tutkinnon osia (*			
4.5 Työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuvat tutkinnon osat (*			

*) nimetään, määritellään laajuus osaamispisteinä, ammattitaitovaatimukset, osaamisen arviointi ja ammattitaidon osoittamistavat.

5 Kuntayhtymän strategia 2025:n toteuttaminen - Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinto

5.1 Osaamisen kehittäminen yhdessä elinkeinoelämän kanssa

Opetussuunnitelmia tehdessä otetaan huomioon paikallisten alan toimijoiden, yrittäjien ja aluehallintoviranomaisten näkemys.

Koulutuksen järjestämisessä pyritään ottamaan huomioon opiskelijoiden ja työelämän tarpeiden kohtaaminen mahdollistamalla opiskelijalle opintojen opiskelu työssäoppien ja samalla toteutetaan työpaikoilla tapahtuva osaamisen kehittämistä ja huomioidaan

opetuksen ja työelämän rytmien yhteensovittaminen. Tutkintokohtaiseen opetussuunnitelmaan päivitetään valinnaisia opintoja tarpeen mukaan ja kehitetään laajennettua työssäoppimista.

5.2 Yksilöllisten oppimispolkujen toteuttaminen

Opiskelija urasuunnittelu aloitetaan jo nivelvaiheessa ja henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS) tukee opiskelijan urasuunnittelua ja kehittää itsearviointivalmiuksia. Opiskelija suunnittelee omaa oppimispolkuaan ohjatusti ja hops ohjaa opiskelijaa yksilöllisiin valintoihin, opinnoissa etenemiseen ja oppimisen arviointiin sekä hopsin toteutumiseen. HOPS on suunnitelma, jonka toteuttamiseen opiskelija sitoutuu ja motivoituu koko koulutuksen ajaksi. Opiskelijaa ohjataan suunnittelemaan omaa oppimistaan koskevia päätöksiä ja tarvittaessa muuttamaan suunnitelmaa opintojen edetessä. Opiskelijalla on mahdollisuus muodostaa tutkintonsa erilaisten opintopolkujen kautta; opiskelijan omien tavoitteiden, aikaisemman koulutuksen tai työuran pohjalta.

5.3 Ammattialan opettajien osaamisen uudistaminen

Ohjaamme opiskelijoiden ammatillista kehittymistä uudistuvilla pedagogisilla toimintatavoilla. Kehitämme omaa ammatillista osaamistamme muun muassa työelämäjaksoilla sekä yksilö- ja tiimikehitystehtävillä. Verkostoitumalla eri asteisten oppilaitosten kanssa esimerkiksi yliopiston ja peruskoulujen kanssa. Lisäksi osallistutaan Osaava verso VI -hankkeeseen ja Hyvät käytänteet –operyhmän toimintaan. Hankkimalla ammatillisen erityisopettaja koulutuksen ja osallistumalla opettajien kv-vaihtoon.

5.4 Taloudellinen ja tehokas opetustoiminta

Olemme monialainen ja saavutettava lappilaisten nuorten osaamisen kehittäjä. Mahdollistamme yksilölliset oppimispolut ammatillisessa peruskoulutuksessa. Ammattiin voi valmistua 2,5 vuodessa, oman opintopolun mukaan. Toiminta on organisoitu yhtenä kokonaisuutena. Hyödynnetään erilaisia oppimisympäristöjä; muun muassa ammatillisessa työpajassa, osastojen välisessä yhteistyössä ja sosiaalisten vuorovaikutussuhteiden luomisessa.

5.5 Ammattialan kumppanuuksien kehittäminen

Toimimme aloitteellisena verkostokumppanina osaamisalueitamme täydentävien tahojen kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Järjestetään työpaikkaohjaaja koulutusta ja yhteistyöpäiviä muun muassa workshop tyyppisesti. Suunnittelemme muun muassa Eduron kanssa opintopolkua ja mahdollistetaan opinnollistaminen Eduron työpajoissa. Yhteistyö Lapin yliopiston kanssa muun muassa kylmävaateteknologian kehittämisessä, opinnollistamisessa sekä työssäoppimisessä. Suunnitellaan maahanmuuttajille kotouttamiskoulutusta yhteistyössä TE-keskuksen kanssa.